

Františkovo slovo

č.129

Papež: Dovolme Bohu, aby se nám přiblížil

Arcibiskup Becciu: Jednota církve přednější než osobní názory

**Kardinál Tauran: Muslimům je třeba vysvětlovat, že dialog není výrazem
podrobenosti**

Papež: Naděje znamená pro křesťana jistotu, že je s Kristem na cestě

Papež o reformě římské kurie: Rezistence jsou nezbytné a zdravé

Čtvrté adventní kázání otce Cantalamessy o mateřství Panny Marie

výtah hlavních myšlenek z promluv papeže Františka a zpráv z Vatikánu. Plné znění
naleznete na stránkách Radio Vaticana.

Papež: Dovolme Bohu, aby se nám přiblížil

Vatikán. Na Svatopetrském náměstí se před polednem sešlo asi 15 tisíc lidí, aby si vyslechli pravidelnou promluvu Svatého otce před polední mariánskou modlitbou Anděl Páně. Papež František v komentáři k dnešnímu evangeliu (Mt 1,18-24) mluvil o Panně Marii a Josefovi, osobám, které byly nejvíce vtaženy do tajemství lásky, do tajemství přiblížení se Boha lidstvu, a svoji promluvu zakončil slovy:

„Tyto dvě postavy, Maria a Josef, kteří Ježíše přijali vírou jako první, nás uvádějí do tajemství Vánoc. Maria nám pomáhá zaujímat postoj ochoty přijímat Božího Syna do svého konkrétního života, do svého těla. Josef nás vybízí, abychom vždycky Boží vůli hledali a v plné důvěře následovali. Oba dva dovolili Bohu, aby se jim přiblížil.

„Hle, panna počne a porodí syna a dají mu jméno Emanuel, to znamená »Bůh s námi« (Mt 1,23). Tak to říká anděl: „Emanuel se bude jmenovat toto dítě, což znamená Bůh s námi,“ to znamená Bůh, jenž je nám blízko. Otevřu dveře Bohu, který se přibližuje, tedy Pánu, který mne vnitřním vnuknutím nabádá učinit něco víc pro druhé nebo když mne volá k modlitbě? Bohu s námi, Bohu, který se přibližuje. Tato zvěst naděje, která se naplňuje o Vánocích, ať se naplní v každém z nás, v celé církvi i v maličkých, jimiž svět opovrhne, ale které Bůh miluje a sblíží se s nimi.“

19.12.2016

Arcibiskup Becciu: Jednota církve přednější než osobní názory

Vatikán. „Jako papežův spolupracovník vnímám, že je mou loajální povinností vyslovit svůj názor, když se pracuje na nějakém rozhodnutí. Po ukončení této fáze, tedy když už bylo rozhodnuto, se v poslušnosti plně podřizuji Svatému otci“, komentuje substitut státního sekretariátu Svatého stolce neutichající polemiky související s interpretací apoštolské exhortace *Amoris laetitia*. Arcibiskup Angelo Becciu se takto v neděli vyslovil pro vatikanisty italského deníku *La Stampa* (*Vatican Insider*, 18.12.2016). Jak uvedl, jde o princip, kterému zdravá církevní tradice odjakživa učila. Jednota církve, za kterou se Ježíš potil krví a za niž položil život, je přednější než osobní názory, byť mohou být jakkoli krásné. Neposlušnost církvi vždy uškodila, zdůraznil blízký papežův spolupracovník.

Arcibiskup Angelo Becciu v souvislosti s papežovým životním výročím poskytl obsáhlý rozhovor také pro mikrofony naší rozhlasové stanice. Vatikánský rozhlas nejprve zajímalo, jak se papežův františkánský životní styl projevil při oslavě jeho narozenin?

„Velice důsledně. Slavil narozeniny v souladu se svým životním stylem, tedy nijak mimořádně. Krátce předtím mi řekl, že to pro něj bude úplně normální den, s výjimkou ranní mše svaté s kardinály. Lekce, kterou udílí nám všem, je důraz na to, co je v životě – a v evangeliu – zásadní. Neměly by existovat příležitosti, kdy kněz, řeholník a vůbec křesťan vyvyšuje sám sebe. Máme se plně věnovat službě evangeliu, jako nástroje Božího plánu. Myslím tedy, že si z papežova životního výročí můžeme odnést toto – životní střídmost a důraz na to, co je skutečně zásadní.“

Denodenně spolupracujete se Svatým otcem. Co ho dokáže rozčlítit a co zase rozradostnit? Jaké jeho povahové rysy vás zaujaly?

„No, rozčlítit...nevím. Jen málokdy, či skoro nikdy, jsem papeže viděl rozzlobeného. Určitě byl někdy smutný, když přicházejí špatné zprávy anebo když si všímá nepřímocaráho jednání – tím myslím zejména chování lidí, kteří by měli vydávat svědectví evangeliu, ale nedělají to. Nepochybně ho to rmoutí, ale zrovna nedávno podotkl: „Všichni jsme hříšníci, opravdu všichni“, protože projevuje skutečně velké milosrdenství vůči těm, kdo chybují a pak svých omylů litují. Jak ale říká, nesnáší zkorumpované lidi, kteří se v duši rouhají a dopouštějí zla

anebo kteří manipulují s posvátnem, aby vyvýšili sami sebe, dosáhli neúspěšných a nepřijatelných cílů. Co se mi líbí na papežově povaze? Bylo by toho víc – jeho velmi prosté vystupování, díky kterému se lidé, kteří se s ním setkávají, ihned cítí jako doma; jeho zájem o nepatrné detaily; důraz na laskavost. Stačí se na něj podívat, jak se laskavě chová k dětem a vůbec všem lidem. Pokud se dozví, že někdo prochází nějakým utrpením, je mu nablízku, navštíví ho anebo mu zatelefonuje... Jinými slovy – vycházet s takovýmto papežem je opravdu snadné!"

Papežovy narozeniny zahájily předvánoční týden. Co by si – podle vás – papež nejvíc přál k vánocům?

"Myslím, že nejhezčím darem by bylo, kdyby už uhasla různá válečná ohniska. Za tento dar bychom také o vánocích měli prosit. Dalším pěkným darem papeži Františkovi by byla snaha nás, křesťanů, o novou „epochu milosrdenství“, jak to kdosi nazval. V tom smyslu, aby Rok milosrdenství nezůstal pouze nějakým časovým úsekem, nýbrž skutečně podnítil nový styl života – jak na osobní rovině, tak v církvi. A co dalšího? Možná by papeže potěšilo, kdybychom my všichni v jeho okolí byli trochu radostnější, přijímali poselství vánoční radosti a nesli tuto radost dál!"

Soudí substitut státního sekretariátu Svatého stolce, arcibiskup Angelo Becciu.

20.12.2016

Kardinál Tauran: Muslimům je třeba vysvětlovat, že dialog není výrazem podrobenosti

Vatikán. „Dialog s muslimy musí pokračovat, protože jeho alternativou by bylo násilí. Musíme nicméně vysvětlovat, že dialog neznamená podrobenost,“ říká v reakci na včerejší atentáty předseda Papežské rady pro mezináboženský dialog. Kardinál Jean Louis Tauran (foto) pro vatikánský deník *L'Osservatore Romano* opakuje ve stopách Petrova nástupce, že „dialog dává naději, neboť umožňuje nahlédnout, že náboženství není problém, nýbrž součást řešení toho, co se ve světě děje.“

Francouzský kardinál je pak dotázán, zda se ještě dá mluvit o nějakém dialogu zejména po vraždě kněze v Rouen, útoku na kopty v Egyptě a dalších podobných krutostech? „Právě v důsledku situace vzniklé těmito atentáty je třeba věnovat zvláštní pozornost muslimskému světu. Všichni jsme otřeseni tím, co se stalo v Německu, v Egyptě a předtím ve Francii, mojí vlasti. Právě v těchto okolnostech – zejména po vraždě starého kněze Jacquesa Hamela – jsme byli u většiny Francouzů svědky probuzení náboženské identity, jakož i projevů solidarity ze strany muslimů žijících za Alpami. S velkou bolestí sledujeme nesmyslné zločiny, jimiž denně trpí nevinní lidé. Vzhledem k těmto zločinům, dramatu migrace, mezinárodní krizi a zejména vzhledem ke konfliktu v Sýrii se vynořuje obrovské pokušení poraženectví. Právě tehdy je však zapotřebí nadále věřit v dialog, který je podstatný pro celé lidstvo.“

Jak ovšem tento dialog praktikovat ve všedním životě?

„Každý musí hlouběji poznat svoje náboženství a pochopit, že dialog není vyhrazen odborníkům. Všichni se musíme vystříhat podezřívání a hádek ohledně svých motivací. Když budeme ve svobodě a úctě k právu praktikovat všechno to, co má většina náboženských vyznání společného, totiž modlitbu, půst, almužnu a pouť, dokážeme, že věřící jsou pro lidskou společnost faktorem pokoje. Dialog mezi náboženstvími v dnešním nejistém světě není znamením slabosti a svůj důvod nachází v dialogu Boha s lidstvem.“

- uzavírá kardinál Jean Louis Tauran svoji reflexi v rozhovoru pro vatikánský deník *L'Osservatore Romano*.

Papež: Naděje znamená pro křesťana jistotu, že je s Kristem na cestě

Vatikán. Poslední předvánoční generální audience Petrova nástupce se konala v Aule Pavla VI. za účasti asi sedmi tisíc lidí. Cyklus katechezí o křesťanské naději pokračoval dnes třetí meditací, kterou předcházelo čtení z Lukášova evangelia o Narození Páně. Právě na tuto událost, která je pramenem naděje, se zaměřil papež František ve své promluvě, a mimo jiné řekl:

„Když se mluví o naději, většinou se tím míní to, co není v lidské moci a je neviditelné. Vskutku, doufáme v to, co přesahuje naše síly i naše zraky. Avšak Kristovo Narození, kterým se začíná vykoupení, nám oznamuje jinou naději, která je důvěryhodná, viditelná a srozumitelná, neboť se zakládá v Bohu. On přichází na svět a dává nám sílu jít s Ním. Bůh jde v Ježíši s námi a jít spolu s Ním k plnosti života nám dává sílu stát v přítomnosti nově, byť s námahou. Naděje znamená pro křesťana jistotu, že je s Kristem na cestě k Otci, který nás očekává. Naděje nikdy není bez pohybu, vždycky je na cestě a umožňuje nám putovat. Tato naděje, kterou nám dává betlémské Dítě, nabízí cíl, správné určení přítomnosti, spásu člověčenství a blaženost tomu, kdo se svěřuje milosrdnému Bohu. Svatý Pavel to všechno shrnuje výrazem: „Naše spása je předmětem naděje“ (Řím 8,24). To znamená, že jsme spaseni, když s nadějí putujeme tímto světem. Zde si každý z nás může položit otázku: jdu s nadějí anebo je můj vnitřní život bez pohnutí, uzavřený? Je moje srdce přihrádkou zavřenou anebo otevřenou naději, která mi umožňuje putovat nikoli osamoceně, ale s Ježíšem?“

PLNÉ ZNĚNÍ papežovy katecheze je [ZDE](#)

V závěru generální audience obrátil papež pozornost k aktuálnímu dění ve světě:

„Po nedávném setkání s předsedou a místopředsedou Konference biskupů Demokratické republiky Kongo, znovu naléhavě vybízím všechny obyvatele Konga, aby v této delikátní chvíli svých dějin byli tvůrci smíření a pokoje. Ti, kdo nesou politickou odpovědnost, ať naslouchají hlasu svého svědomí, pohlédnou na kruté strádání svých spoluobčanů a ať jim leží na srdci obecné dobro. Ujišťuji milovaný lid této země svojí podporou a svými sympatiemi, vybízím všechny, aby se nechali vést světlem Vykupitele světa a modlím se za to, aby Narození Páně otevřelo cestu naděje.“

Po společné modlitbě Otče náš papež všem požehnal.

Papež o reformě římské kurie: Rezistence jsou nezbytné a zdravé

Vatikán. „Vánoce jsou svátkem milující Boží pokory,“ řekl papež František na tradičním předvánočním setkání se svými spolupracovníky z římské kurie. Petrův nástupce, který při této příležitosti podává každoročně jakýsi souhrnný přehled o činnosti Apoštolského stolce, zaměřil dnes svoji pozornost na probíhající reformu římské kurie.

V obsáhlé třičtvrtě hodinové promluvě přiblížil papež František program a dosavadní kroky této reformy z hlediska výše zmíněného smyslu Vánoc, kterým Bůh skrze své vtělení „převrací řád toho, co je logicky dané, nutné, dialektické a matematické“.

„V tomto převrácení spočívá veškeré bohatství božské logiky, která otrásá omezenosti naší lidské logiky (srov. Iz 55,8-9). Romano Guardini napsal: »Jak převratná nastala změna všech rodinných hodnot k člověku, a to nejenom lidských, ale také božských! Tento Bůh opravdu

převrací všechno, co člověk hodlá vytvořit sám od sebe» (Pán, it.vydání Milano 1977, str.404). O Vánocích jsme povoláni přisvědčit svojí vírou nikoli Vládci veškerenstva, ba ani těm nejvznešenějším idejím, nýbrž právě tomuto Bohu, který je pokorný milovník.»

Bůh se totiž rozhodl přijít na svět jako maličký, protože chtěl být milován – pokračoval papež. Vánoční logika tak převrací světskou logiku, logiku moci, logiku rozkazu, farizejskou, kauzální a deterministickou logiku.

„Inspirován tímto něžným světlem a imponující božskou tváří dítěte Krista jsem si za téma našeho výročního setkání zvolil reformu římské kurie. Zdálo se mi správné a vhodné podělit se s vámi o její rámec a poukázat na směrodatná kritéria, uskutečněné kroky, ale především na logiku důvodů každého realizovaného kroku a toho, co bude vykonáno.»

Vybavuje se mi zde starobylé rčení, které ilustruje dynamiku Duchovních cvičení v ignaciánské metodě, řekl dále papež, totiž *deformata reformare* (to, co je deformované, reformovat), *reformata conformare* (reformované formovat), *conformata confirmare* (formované utvrzovat) a *confirmata transformare* (utvrzené transformovat).

„Není pochyb, že význam slova reforma může být v církvi dvojitý. Především znamená její přizpůsobení dobré zvěsti, která má být radostně a odvážně šířena, zejména chudým, posledním a odepsaným; dále její přizpůsobení znamením naší doby a všemu dobrému, čeho člověk dosáhl, aby bylo možné lépe vycházet vstříc požadavkům lidí, jimž jsme povoláni sloužit. Zároveň jde o přizpůsobení kurie jejímu účelu, kterým je spolupráce na službě, jež je vlastní Petrovu nástupci, to znamená podporovat papeže ve výkonu jeho jedinečné, řádné, plné, svrchované, bezprostřední a všeobecné služby.»

Protože kurie není nehybný aparát – pokračoval papež - je reforma především znamením životnosti putující církve. Živá církev je proto *semper reformanda*, a reformuje se neustále, protože žije. Je třeba důrazně poukázat na to, že reforma není sama sobě cílem, nýbrž procesem růstu a zejména *konverze*.

„Reforma nemá estetický účel, jako by šlo o to učinit kurii hezčí; nelze ji pojímat ani jako nějaký lifting či líčení anebo make up, a nemá být ani operací plastické chirurgie odstraňující vrásky.

Drazí bratři, to čeho se církev má obávat, nejsou vrásky, nýbrž skvrny.»

Proto je třeba zdůraznit – řekl dále Petrův nástupce - že reforma bude účinná jedině a pouze tehdy, pokud se uskuteční s *obnověnými* lidmi a nikoli jen s novými lidmi. Nelze se spokojit s personální obměnou, nýbrž je zapotřebí vést členy kurie k duchovní, lidské a profesionální obnově. Reforma kurie se nikterak neuskuteční výměnou lidí, ke které i bez toho dochází a dojde, nýbrž jejich obrácením. Nestačí tedy *stálá formace*, je zapotřebí také a především *neustálé konverze a očišťování*. Bez změny mentality by se snaha o její fungování promarnila.

„Z tohoto důvodu jsem se ve dvou předchozích předvánočních setkáních pozastavil v roce 2014 podle vzoru pouštních otců u některých „nemocí“ a v roce 2015 za pomoci akrostychu slova milosrdenství u katalogu nezbytných ctností toho, kdo slouží v římské kurii, a všech, kdo chtějí, aby jejich zasvěcení a služba přinášely užitek. Základní důvod spočívá pro celou církev a také kurii v tom, aby se ono semper reformanda transformovalo na trvalou osobní a strukturální konverzi.»

Bylo nezbytné mluvit o nemocích i terapiích, protože každou operaci, aby byla úspěšná, musí předcházet pronikavá diagnóza, důkladná analýza a musí být provázena a následována přesnými předpisy, pokračoval římský biskup.

„Je normální, ba zdravé, když se v tomto procesu naráží na těžkosti, jež se v případě reformy mohou prezentovat různými typologiemi odporu: otevřenou rezistencí, která často vyrůstá z dobré vůle a upřímného dialogu; skrytou rezistencí, která se rodí z ustrašených či zkamenělých srdcí a živí se prázdnými slovy duchovního šelmovství těch, kteří tvrdí, že chtějí změnu, ale přejí si, aby vše zůstalo jako dříve; existuje také zlomyslná rezistence, která klíčí v pokřivených myslích a vyjevuje se, když démon vnuká špatné úmysly (nezřídka v beráncím rouchu). Tento poslední typ rezistence se skrývá za ospravedlňujícími a v mnoha případech obviňujícími slovy, která se domáhají tradic, zdání, formalit a znalostí anebo se snaží veškerou tíhu svalit na personál bez rozlišování mezi činem, činitelem a činností.“

Chybějící reakce je příznakem smrti! – rozvíjel papež dále svou myšlenku. Dobré rezistence a dokonce i ty méně dobré jsou nezbytné, zasluhují si být slyšeny, přijaty a je třeba povzbuzovat k jejich vyjádření, protože jsou znamením toho, že tělo je živé.

K uskutečnění reformy zdůraznil dále Svatý otec je zapotřebí především spousta modlitby. Modlit se, modlit se, modlit se – dodal spatra.

Potom Petrův nástupce podal „některá směrodatná kritéria této reformy“. Vyjmenoval jich dvanáct: individuální rozměr, pastorační rozměr, misijní rozměr, racionalita, funkčnost, modernost, střídmost, subsidiarita, synodálnost, katolicita, profesionalita a gradualita. Každé z těchto kritérií pak upřesnil doplňujícími postřehy a poznámkami. Potom papež František podal přehled konkrétních reformních kroků, které byly uskutečněny během tří let jeho pontifikátu. Je jich celkem sedmáct, měly podobu chirografů či listů *motu proprio* a týkaly se zřízení či sloučení různých úřadů římské kurie na poli ekonomické a pastorační činnosti Svatého stolce.

„Toto naše setkání začalo zmínkou o významu Vánoc jakožto převrácení našich lidských kritérií, aby se ukázalo, že srdcem a jádrem reformy je Kristus.“

Řekl papež František a citoval na závěr modlitbu koptského mnicha z dvacátého století Matta el Meskina o milující pokoře Boha. Úplně na závěr ještě spatra dodal:

*„Když jsem před dvěma roky mluvil o nemocech, jeden z vás mi přišel říci: »Kam tedy mám jít, do lékárny anebo se vyzpovídat?« - Obojí, odpověděl jsem. A když mne zdravil kardinál Brandmüller, pohlédl mi do očí a řekl: „Acquaviva!“ Já jsem zprvu nechápal, ale potom jsem přemýšlel a přemýšlel, až jsem si vzpomněl, že Acquaviva, třetí generální představený Tovaryšstva Ježíšova, napsal knihu, kterou jsme my studenti četli latinsky. Dávali nám ji číst naši spirituálové a jmenovala se *Industriae pro Superioribus ejusdem Societatis ad curandos animae morbos*, tedy o nemocích duše Před třemi měsíci vyšla ve velmi dobrém italském vydání v překladu nedávno zesnulého *Giuliana Raffo* (*Accorgimenti per curare le malattie dell'anima. San Paolo, Cinisello Balsamo 2016.*) s dobrou předmluvou, která radí, jak je třeba tuto knihu číst. Není to kritické vydání, ale překlad je krásný, zdařilý a věřím, že může pomoci. Chtěl bych jej nabídnout jako dárek každému z vás. Děkuji.“*

Končil papež František svou promluvu ke svým spolupracovníkům z římské kurie na tradičním předvánočním setkání spojeném se vzájemnou osobní výměnou přání pozhnaných Vánoc a šťastného nového roku 2017.

23.12.2016

Čtvrté adventní kázání otce Cantalamessy o mateřství Panny Marie

Vatikán. Tématem posledního adventního kázání otce Raniera Cantalamessy pro papeže a jeho spolupracovníky z římské kurie bylo tajemství působení Ducha svatého ve Vtělení Božího Syna z Panny Marie. Papežský kazatel uvedl svou promluvu vánoční antifonou „*Dum medium*

silentium tenerent omnia – Když hluboké ticho všechno objímalo...“ (2. neděle po Narození Páně).

„Těmito slovy se liturgie snaží každoročně znovu vytvářet vánoční atmosféru. Ve chvíli Ježíšova Narození nebyl svět méně rozbouřený než dnes, třebaže se všechno dělo v těsnějším rámci. Ulice a hostince se hemžili lidmi kvůli sčítání lidu; velkými, ač vzdálenými osobnostmi té doby byli císař Augustus a Herodes. Avšak jenom dva lidé, Maria a Josef věděli o události, jejíž význam je největší nejen pro tehdejší, nýbrž každou dobu.“

Každoročně se tato situace o Vánocích duchovně obnovuje – pokračoval otec Cantalamessa. Zprávy o teroristických činech, válkách a zástupech, jež jsou nuceny jako tehdy opouštět svoje domovy a pro které jako pro Marii a Josefa »není místo v útulku«, se hromadí a dostihují nás dokonce v reálném čase. Pouze ten, kdo na hodinu či na chvíli dovede s milostí Ducha svatého okolo sebe i v sobě všechno ztišit, uvědomí si, co si v tento den připomínáme; pouze ten bude moci říci, že prožil Vánoce.

„Vánoce nejsou slavností na způsob nějakého výročí, nýbrž na způsob tajemství, což vyžaduje, aby byly chápány v tom významu, jaký mají pro nás. Svatý Lev Veliký poukázal na tento mystický význam »svátosti Kristova narození«, když řekl, že »synové církve [...] jako jsou s Kristem v utrpení spoluukřížováni a v jeho vzkříšení znovu přivedeni k životu [...], tak se také v tomto narození spolu s ním narodili« (Sermo 6, 2-3.5).“

Na počátku všeho – pokračoval papežský kazatel - stojí biblický fakt, uskutečněný jednou pro vždy v Marii: Panna se stala Ježíšovou Matkou působením Ducha svatého. Toto *historické* tajemství - stejně jako všechny ostatní skutečnosti spásy - se prodlužuje *svátostně* v církvi a *morálně* v duši každého věřícího. Maria, Panna a Matka, která rodí Krista působením Ducha svatého, je typem či dokonalým vzorem církve i věřící duše.

Tato patristická vize, řekl otec Cantalamessa s odkazem na svatého opata Izáka z Hvězdy (Sermo 51), byla vynesena na světlo Druhým vatikánským koncilem v kapitole dogmatické konstituce o církvi *Lumen gentium* věnované Marii. Ve třech oddělených odstavcích mluví o panenské matce Marii jako o vzoru církve (č.63), povoláné být také pannou a matkou ve víře (č.64) a o duši věřícího, která následováním Mariiných ctností umožňuje Ježíši, aby se narodil a rostl v jeho srdci a v srdci bratří (č. 65).

„Zpočátku, připomeneme-li si stručně dějiny mariologie, a první dvě staletí vyznačující se bojem proti gnostické a doketistické herezi, je Mariino mateřství spatřováno téměř výhradně v biologické či fyzické dimenzi. Tito heretikové buď upírali Kristu pravé lidské tělo, nebo - pokud to připouštěli - odmítali, že se narodil ze ženy, anebo přijímali, že se narodil ze ženy, ale nepřipouštěli, že by jeho tělo bylo vzato z jejího těla a z její krve. Říkali například: »Jeho tělo bylo nebeské a Maria byla Jeho cestou, nikoli matkou« - tento podivný názor podává Tertulián. Proti těmto heretikům bylo nutné důrazně prohlásit, že Ježíš byl Mariiným synem, »plodem jejího života« (Lk 1,42) a že Maria byla pravá a biologická Ježíšova matka. V prvních dvou staletích bylo Mariino mateřství viděno takto.“

Z té doby pochází také Origenův mariánský titul *Theotokos* – Bohorodička, ve kterém církev objevila hlubší, božské mateřství, které můžeme označit přívlastkem *metafyzické*.

„Titulu Bohorodička však hrozilo, že se stane zbraní ve sporech mezi protikladnými teologickými proudy a nikoli výrazem víry a zbožnosti církve vůči Marii. Ukazuje to jedna podrobnost, kterou netřeba zamlčovat. Právě Cyril Alexandrijský, který se bil jako lev za titul Bohorodička, je mezi církevními otci představitelem zvláštního nesouladu, pokud jde o Mariinu svatost. Byl totiž jeden z mála, který bez zlé vůle předpokládal slabosti a nedostatky Mariiny víry pod křížem. Tady – podle něho – víra Matky Boží zakolísala. »Pán – píše zmíněný řecký církevní otec – musel v této nesnázi pomoci Matce, která upadla do pohoršení a

nechápal utrpení, a proto ji svěřil Janovi jakožto vynikajícímu učiteli, který ji napravil« (In Johannem, XII, 19-25-27).“

Cyryl Alexandrijský totiž nedokázal připustit – pokračoval papežský kazatel - že by žena, byť Ježíšova matka, mohla mít větší víru než apoštolové, kteří, ačkoli byli muži, ve chvíli Ježíšova utrpení zaváhali. Tato slova plynou ze všeobecného despektu vůči ženě panujícího v antickém světě a ukazují, jak málo by prospělo přiznat Marii fyzické i metafyzické mateřství ve vztahu k Ježíši, pokud by v ní nebylo uznáno také duchovní mateřství čili – kromě toho tělesného – také mateřství srdce.

Sem se řadí velký přínos latinských autorů k vývoji mariologie. Ti spatřují Mariino mateřství právě ve víře. V souvislosti s Ježíšovými slovy: „Moje matka a moji příbuzní jsou ti, kdo slyší a plní Boží slovo“ (Lk 8,21) svatý Augustin píše:

„Neplnila snad Otcovu vůli Panna Maria, která vírou uvěřila a vírou počala, byla vyvolena, aby se z ní narodila lidem spása, a byla stvořena Kristem dříve, než v ní byl stvořen Kristus? Svatá Maria zajisté plnila Otcovu vůli a proto je Maria větší tím, že byla Kristovou učednicí, než tím, že se stala Kristovou Matkou.“

Toto poslední smělé tvrzení se zakládá na odpovědi, kterou dal Ježíš ženě, jež prohlašovala za blahoslavenou matku, která Jej nosila v lůně a kojila: „Spíše jsou blahoslavení ti, kdo slyší Boží slovo a zachovávají ho“ (Lk 11,28). Fyzické a metafyzické mateřství tak bylo korunováno uznáním duchovního mateřství čili víry, která činí Marii první a nejchápavější Kristovou učednicí.

„Nyní hledejme, co znamená tajemství Ježíšova narození z Panny Marie působením Ducha svatého pro nás. Jedna odvážná myšlenka velkých učitelů církve jde od úst k ústům napříč všemi epochami. Origenes, svatý Ambrož, svatý Bernard a další. Origenes říká: »Co mi prospěje, že se Kristus narodil v Betlémě z Marie, nenarodí-li se znovu vírou v mém srdci« (Komentář k Lukášovu evangeliu, 22,3). A svatý Ambrož »Kde se Kristus rodí v tom nejhlubším smyslu, ne-li v tvém srdci a v tvé duši?« (In Lucam, 11,38).“

„Boží Slovo – pokračoval papežský kazatel slovy sv. Maxima Vyznavače – chce v každém člověku zopakovat tajemství svého Vtělení“ (*Ambigua*) - řekl mimo jiné otec Cantalamessa v posledním adventním kázání pro Petrova nástupce a římskou kurii.